

چکیده:

هدف پژوهش حاضر ارزیابی کیفیت استریلیزاسیون در مراکز بهداشتی و درمانی استان همدان در سال ۱۳۸۰ بود. جامعه آماری این پژوهش را کلیه مراکز بهداشتی و درمانی دولتی استان همدان تشکیل می داد (۱۵۰ مرکز بهداشتی و درمانی). تعداد ۵۹ مرکز بهداشتی و درمانی (۳۱ مرکز بهداشتی و درمانی شهری و ۲۸ مرکز بهداشتی و درمانی روستائی) به عنوان نمونه انتخاب گردیدند.

جهت انتخاب نمونه ابتداء نسبت جمعیت شهرستان های استان محاسبه گردید و سپس شهرستان ها از نظر جمعیت به چهار گروه تقسیم شدند و از هر گروه یک شهرستان بصورت تصادفی ساده انتخاب گردید. پس از آن بر حسب جمعیت هر شهرستان تعداد نمونه مورد نیاز محاسبه شد. داده های مورد نیاز توسط ۱۰۱ عدد چک لیست از واحدهای دندانپزشکی، تسهیلات زایمانی، تزریقات و آزمایشگاه توسط پژوهشگر جمع آوری گردید. تجزیه و تحلیل داده ها توسط نرم افزار EPI_6 صورت پذیرفت. نتایج حاصله نشان داد که ۹۸ درصد مراکز بهداشتی و درمانی مورد مطالعه دارای تجهیزات و مواد استریلیزاسیون بودند، ولی تنها ۹۴/۱ درصد از واحدهای مراکز بهداشتی درمانی استریلیزاسیون را انجام می دادند. ۱۳/۷ درصد مراکز مسئول استریلیزاسیون مشخصی نداشتند و از ۸۶/۳ درصد مراکزی که مسئول استریلیزاسیون داشتند تنها ۳۵/۴ درصد مسئولین آموزش کافی مرتبط با استریلیزاسیون را دارا بودند.

یافته های این پژوهش همچنان نشان داد که ۵۷/۱ درصد استریلیزاسیون با اتوکلاو، ۶۰/۲ درصد استریلیزاسیون با فور، ۹۶/۶ درصد استریلیزاسیون با میکروتن و ۴۰ درصد استریلیزاسیون با اشعه UV دارای شرایط مطلوب بودند. همچنین ۱۹ درصد مراکز بهداشتی و درمانی در نحوه نگهداری مطلوب وسایل استریل شده مشکل داشتند پژوهش فوق نشان داد که استریلیزاسیون در مراکز بهداشتی و درمانی روستائی در مقایسه با مراکز بهداشتی و درمانی شهری از وضعیت بهتری برخوردار بود. در مراکز بهداشتی و درمانی روستائی ۷۶/۶ درصد موارد استریلیزاسیون دارای کیفیت مطلوب بود و در مراکز بهداشتی و درمانی شهری ۶۲/۸ درصد.